

Jaarlijkse ontmoeting met de professionals ivm EPB Verwarming en Klimaatregeling

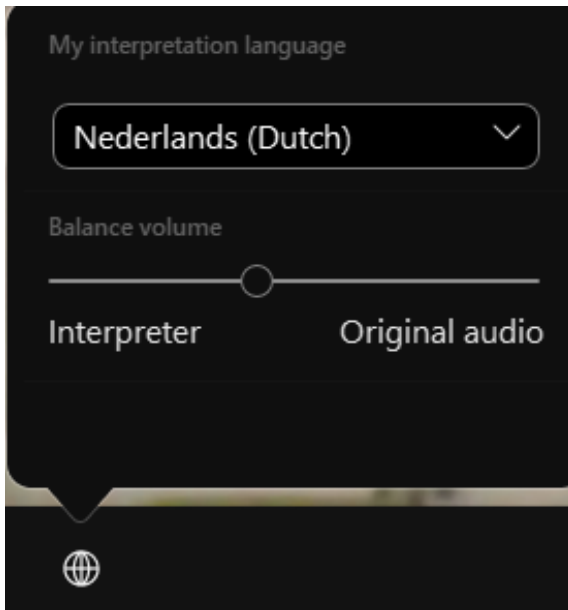
Datum : 18/01/2022 (18u00 – 20u00)

PRAKTISCHE INFORMATIE

Deze webinar wordt rechtstreeks vertaald in NL en in FR

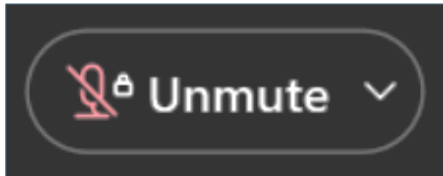
Klik op het “wereld”-icoontje onderaan links van uw scherm

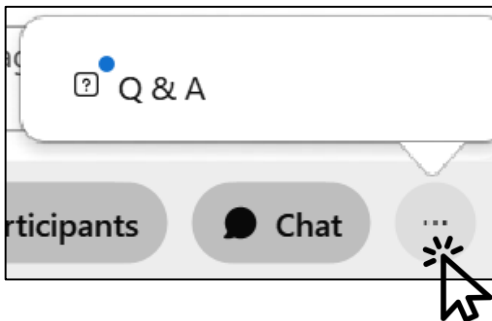
Kies daarna uw voorkeuertaal. U kan eveneens het volume van de vertaling regelen.

PRAKTISCHE INFORMATIE

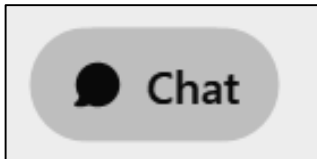

Uw micro en camera zijn standaard uitgeschakeld

Stel uw vragen:

- Klik op het icoon met 3 puntjes
- Klik op Q & A

Communicatie per chat

PROGRAMMA

- **Inleiding** *18u-18u05*

- **Wijzigingen in de reglementering :** *18u05 – 18u45*
  - Verbod op steenkool en stookolie
  - Wijzigingsbesluit EPB-verwarming
Waarom dit wijzigingsbesluit ?
  - Geraadpleegde personen en organisaties
  - Brusselse reglementeringen EPB verwarming en klimaatregeling
  - De wijzigingen
  - Toekomstige wijzigingen

- **Vragen en Antwoorden-sessie** *18u45-19u00*

- **Pauze** *19u00 -19u05*

- **Nieuws over de software:** *19u05 – 19u15*
  - Software / EPB-desk - Herinnering
  - Hoe staat het met de interface ?
  - Update naar aanleiding van uw opmerkingen

- **Deze eisen worden dikwijls verkeerd begrepen:** *19u15 – 19u30*
  - Ventilatie
  - (Ver)plaatsen van een B1-verwarmingsketel
  - De veiligheidsinrichtingen

- **Vragen en Antwoorden-sessie** *19u30 – 20u00*

WIE ZIJN WIJ?

Moderator van deze ontmoeting

Fabian

Departement EPB-technische installaties en PLAGE
van Leefmilieu Brussel

Aurore

Cindy

Christophe

Bilal

Nicolas

Doelstellingen van deze webinar:

- Communiceren over de wijzigingen van de reglementering
- Met u van gedachten wisselen en uw vragen beantwoorden
- U op de hoogte houden van de toekomstige evoluties

WIJZIGINGEN IN DE REGLEMENTERING

Samenvatting :

1. Verbod op steenkool en stookolie
2. Wijzigingsbesluit EPB-verwarming
Waarom dit wijzigingsbesluit ?
3. Geraadpleegde personen en organisaties
4. Brusselse reglementeringen EPB verwarming en klimaatregeling
5. Wijzingen in verband met:
  - 5.1 de richtlijn « energie-efficiëntie »
  - 5.2 de EPB-richtlijn
  - 5.3 de feedback over de reglementering
6. Toekomstige wijzigingen

1. Verbod op steenkool en stookolie

In de « Klimaat » ordonnantie van 17 juni 2021

- 1 september 2021 :
verbod plaatsing van kolengestookte toestellen voor ruimteverwarming en S.W.W.
- 1 juni 2025 :
verbod plaatsing van verwarmingsketels op vloeibare brandstof, maar met de mogelijkheid van uitzonderingen (negatief advies DBDMH, enz.)

Opgelet, op dit ogenblik: verbod voor het plaatsen maar niet voor het gebruik van deze toestellen

Premiebonus om deze toestellen te vervangen

2. EPB-verwarmingwijzigingsbesluit Waarom dit wijzigingsbesluit ?

- Omzetting van de laatste wijzigingen in de Europese richtlijnen:
  - EED Energie-efficiëntie
2012/27/UE → 2018/2002/UE
  - EPB Energieprestatie van gebouwen
2010/31/UE → 2018/844/UE
- Rekening houden met feedback sinds 1 januari 2019

Inwerkingtreding: 1 januari 2022

3. Geraadpleegde personen en organisaties:

- Verwarmingssector:
  - ATTB
  - Btecch
  - Techlink
- Deskundigen in speciale technieken
- Fabrikanten van isolatieproducten :
  - Rockwool
  - Kingspan
- Meting/kostenverdeling:
  - Techem
  - ISTA
- Andere gewesten:
  - AWAC
  - DG04
  - VEKA
- 3 Afdelingen van Leefmilieu Brussel

4. Brusselse reglementeringen EPB verwarming en klimaatregeling

De EPB-reglementeringen voor verwarming en klimaatregeling zijn sinds 1 januari 2019 samengevoegd

1 besluit
« handelingen en
erkenningen »

1 besluit
« EPB eisen »

5. Wijzigingen

Overzicht:

5.1 Ten gevolge van de richtlijn « energie-efficiëntie »

- Meteruitlezing vanop afstand per EPB-eenheid
- Herformulering van de eis m.b.t. de meting per EPB-eenheid
- Eis voor automatisering en controle van tertiaire gebouwen

5.2 Ten gevolge van de EPB-richtlijn

- Toevoeging van niet-omkeerbare warmtepompen > 12 kW
- Uitbreiding betrokken ventilatiesystemen
- Rekening houden met energieprestatiecontracten
- Uitbreiding van de EPB-diagnose voor verwarmingssystemen: controle van alle « systeem »-eisen
- Uitbreiding van het toepassingsveld en de inhoud van het minimaal onderhoudsprogramma

5.3 N.a.v. de ervaringen m.b.t handhaving

- Rekening houden met toegestane afwijkingen
- Herziening van isolatie-eisen
- Rekening houden met de reglementering over het huurovereenkomst

5.4 Andere wijzigingen

5.1 Wijzigingen ten gevolge van de Europese richtlijn « energie-efficiëntie »

- Meteruitlezing vanop afstand per EPB-eenheid
- Herformulering van de eis m.b.t. de meting per EPB-eenheid
- Eis voor automatisering en controle van tertiaire gebouwen

Meteruitlezing vanop afstand per EPB-eenheid

- Sinds 1 januari 2019 is het verplicht energiemeters/kostenverdelers per EPB-eenheid te plaatsen zonder aanleidinggevende gebeurtenis
- Vanaf 1 januari 2022, moeten de energiemeters en kostenverdelers die geplaatst worden uitgerust zijn met een inrichting die toelaat het verbruik lokaal en vanop afstand automatisch uit te lezen
- In 2027 zullen alle kostenverdelers een automatische uitlezing moeten toestaan.
De kostenverdelers die dit tegen dan niet toestaan zullen vervangen moeten worden.
De tellers per EPB-eenheid die voor 1 januari 2022 geplaatst werden en die geen automatische uitlezing toestaan zullen nog niet vervangen moeten worden.

Herformulering van de eis m.b.t. de meting per EPB-eenheid

- Verandering van vorm maar niet van inhoud
- Regel = meter plaatsen
- Uitzondering = Kostenverdelers als de kosten/baten verhouding ongunstig is
Deze gevallen zijn verduidelijkt in het besluit EPB-eisen, o.a.:
  - Kostenverdelers die vóór 01/01/2019 geplaatst werden
  - Watercircuit bestaande vóór 01/01/2019 en niet bereikbaar

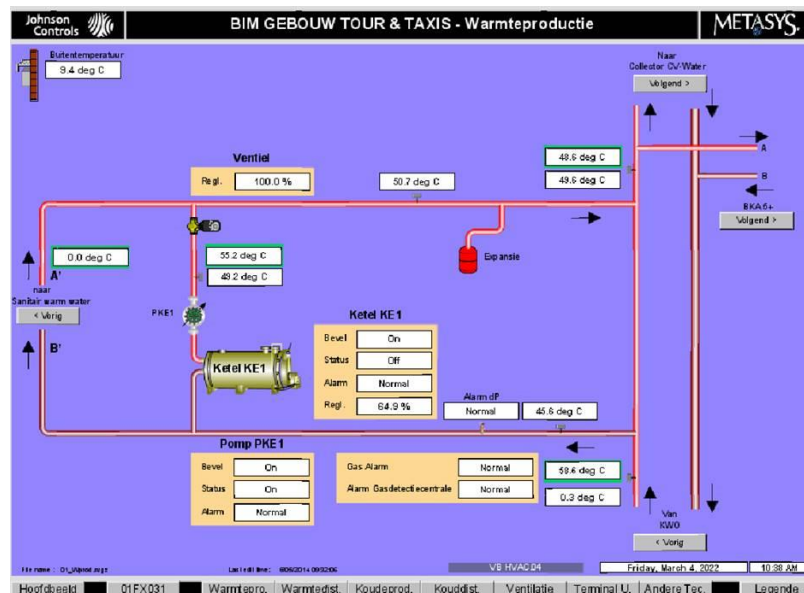

Eis voor automatisering en controle van tertiaire gebouwen

- vanaf 1 januari 2025
- Voor verwarmings- en klimaatregelingsystemen > 290 kW
- indien > 50 % van de bediende vloeroppervlakte niet-residentieel is

! Geen aanleidinggevende gebeurtenis

→ B.M.S of supervisie

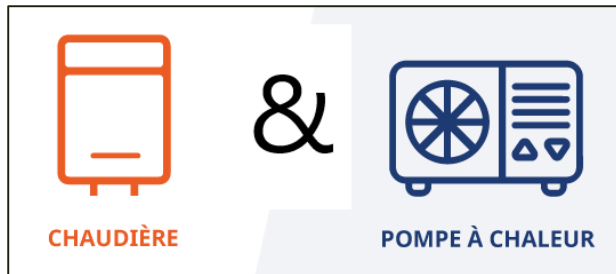
5.2 Wijzigingen ten gevolge van de Europese EPB-richtlijn

- Toevoeging van niet-omkeerbare warmtepompen > 12 kW
- Uitbreiding betrokken ventilatiesystemen
- Rekening houden met energieprestatiecontracten
- Uitbreiding van de EPB-diagnose voor verwarmingssystemen: controle van alle « systeem »-eisen
- Uitbreiding van het minimaal onderhoudsprogramma

Toevoeging van niet-omkeerbare warmtepompen > 12 kW

Verwarmingsketels en warmtepompen zijn gegroepeerd onder "warmtegeneratoren"

De type 2 systemen omvatten nu ook warmtepompen

De eisen voor verwarmingssystemen zijn ook van toepassing op warmtepompen: isolatie, regeling, meting, dimensioneringsnota, enz.

Nieuwe eis: inbedrijfstellingsverslag van een warmtepomp

- Reglementaire inhoud nog vast te leggen in een ministerieel besluit. → in tussentijd de modellen van de fabrikanten gebruiken

Toevoeging van niet-omkeerbare warmtepompen > 12 kW

Voorziene handelingen voor systemen die warmtepompen omvatten:

- een EPB oplevering na de plaatsing van een generator
- een EPB-verwarmingsdiagnose om de 5 jaar

Erkende professionals:

- EPB-verwarmingsadviseur type 2
- EPB-klimaatregelingsadviseur indien de warmtegeneratoren enkel warmtepompen zijn

Toevoeging van niet-omkeerbare warmtepompen > 12 kW: impact op erkende professionals

Reglementaire handelingen	Erkende professionals	
EPB-periodieke controle van CV-ketels en waterverwarmingtoestellen	EPB-verwarmingstechnicus	
EPB-oplevering van verwarmingssystemen	EPB-verwarmingsadviseur types 1 en 2	
EPB-diagnose van verwarmingssystemen	EPB-verwarmingsadviseur type 2	
EPB-diagnose van klimaatregelingsystemen	EPB-klimaatregelingsadviseur	
Minimaal programma voor het onderhouden van klimaatregelingsystemen	Er is geen erkenning meer maar een opleidingscertificaat	

Vanaf januari 2022:

Indien het verwarmingssysteem enkel warmtepompen omvat, mogen de EPB-oplevering en EPB-diagnose uitgevoerd worden door een EPB-klimaatregelingsadviseur

Uitbreiding betrokken ventilatiesystemen

De ventilatiesystemen die in het toepassingsgebied vallen van de reglementeringen EPB-verwarming en –klimaatregeling:

- Ventilatiesystemen uitgerust met een koude-/warmtebatterij die deel uitmaakt van het verwarmings- /klimaatregelingsstelsel dat onderhevig is aan de EPB-reglementering

Toevoeging vanaf 01/01/2022:

- Ventilatiesystemen met een koude-/warmtebatterij die NIET deel uitmaakt van het klimaatregelings-/verwarmingsstelsel op voorwaarde dat ze een ruimte bedienen die wordt verwarmd/gekoeld door een stelsel dat WEL binnen het EPB-toepassingsgebied valt

Deze systemen zijn gegroepeerd onder de term “**gecombineerde ventilatiesystemen**”

Deze wijzigingen betreffen bepaalde “stelsel”-eisen en het minimaal onderhoudsprogramma.

Rekening houden met energieprestatiecontracten

De EPB-verwarmingsdiagnose is niet vereist als het systeem is opgenomen in:

- in een PLAGE
- of energie-audit (van de milieuvergunning)

Toevoeging vanaf 01/01/2022:

- in een energieprestatiecontract (EPC) die beantwoordt aan de minimale criteria opgenomen in het 'eisen-' besluit.

Uitbreiding inhoud EPB diagnose voor verwarmingssystemen

De EPB-diagnose voor verwarmingssystemen omvat:

- Controle van bepaalde 'systeem'-eisen
- Een audit-gedeelte met aanbevelingen (audit H100)
- Controle van het minimaal onderhoudsprogramma (in ontwikkeling)

Toevoeging vanaf 01/01/2022:

- Controle van de naleving van **alle** « systeem »-eisen
- Aanbevelingen in verband met de uitbatingsvoorwaarden van de milieuvergunning

Uitbreiding van het minimaal onderhoudsprogramma (in ontwikkeling)

Het minimaal onderhoudsprogramma is van toepassing op:

- Klimaatreglingssystemen
- verwarmingssystemen van type 2

Uitbreiding vanaf 01/01/2022:

- gecombineerde ventilatiesystemen

5.3 Wijzigingen n.a.v. ervaringen m.b.t de handhaving

- Rekening houden met toegestane afwijkingen
- Herziening van isolatie-eisen
- Om rekening te houden met de reglementering over het huurovereenkomst

Rekening houden met toegestane afwijkingen

De reglementering voorziet in het toestaan van afwijkingen in geval van technische, economische of functionele onuitvoerbaarheid.

Als gevolg van de toegestane afwijkingen zijn de volgende uitzonderingen toegevoegd:

- Meting per gebouw, voor gebouwen < 2019 waar elke EPB-eenheid is uitgerust met een energiemeter
- Isolatie van luchtextractiekanalen in bepaalde gevallen in kantoorgebouwen
- Openingen voor verbrandingscontrole indien :
  - Het is een type C toestel betreft met concentrisch kanaal < 2011 en de leeftijd < 20 jaar
  - Gemeten of aangekondigd rendement > 90 % op Hi
  - Bewijs dat het toebehoren met de meetopeningen niet kan worden geplaatst

Herziening van isolatie-eisen

Op verzoek van de fabrikanten en met het oog op harmonisatie met het Waals Gewest

De tabellen zijn herzien op basis van de norm EN 12828.
2 λ categorieën van isolatiematerialen $\Rightarrow$ 5 λ categorieën

- Isolatie diktes voor verwarmingsleidingen $\cong$ Huidige diktes
- Isolatie diktes voor ijswaterleidingen $\geq$ Huidige diktes

Rekening te houden met de reglementering over het huurovereenkomst

De EPB periodieke controle moet door de huurder worden geregeld, tenzij in de huurovereenkomst is bepaald dat de eigenaar dat moet doen.

Maar de eigenaar blijft verantwoordelijk voor de naleving van de eisen en voor het regelen van de EPB-oplevering & EPB-diagnose.

Andere wijzigingen

- Normen i.v.m. ventilatie van stookplaatsen: er werd rekening gehouden met de DTD's
  - NBN DTD 61-001 : identiek aan NBN 61-001 van 1986 (voor ventilatie)
  - NBN DTD 61-002 : identiek aan NBN 61-00 2 van 2006 (voor ventilatie)

- Mogelijkheid om tot 30 juni 2022 een ander door LB gevalideerd attestatmodel te gebruiken en daarna de informaticatools van LB te gebruiken:
  - EPB-Desk Koepel (reeds voor iedereen verplicht)
  - Invultool of interface (in ontwikkeling)

- Het besluit voorziet dat indien nodig bijscholingscursussen met betrekking tot het minimaal onderhoudsprogramma kunnen worden georganiseerd.

6. Toekomstige wijzigingen

- Ministerieel besluit:
  - Uitbreiding van het minimaal onderhoudsprogramma van klimaatregelingsystemen naar :
    - Type 2 verwarmingssystemen
    - Gecombineerde ventilatiesystemen
  - de minimuminhoud van verslagen over de inbedrijfstelling van warmtepompen specificeren

6. Toekomstige wijzigingen

- De software « EPB-verwarmingsattesten » aanpassen om rekening te houden met deze wijzigingen
- De uitzondering op het verbod op de plaatsing van ketels op vloeibare brandstoffen bepalen
- De criteria voor gezondheids- en milieuoverlast vaststellen
- De uitbatingsvoorwaarden in verband met de milieuvergunning die in het kader van de EPB-diagnose geverifieerd moeten worden vaststellen

PAUZE

Software

3 tools voor de overgang naar 100% digitale verwerking van attesten

1. Software

1.1 Interface voor software van derden

De interface zal het mogelijk maken de attesten te versturen met de bestaande software op de markt.

Deze interface is in ontwikkeling.

- De voorbereidende documenten zijn voltooid :
  - Controle van de coderingsvelden
  - Gebruiksovereenkomst
  - Gedetailleerde functionaliteiten

- In februari zal een bijeenkomst worden georganiseerd met de ontwikkelaars van software van derden om hun feedback te bespreken.

- Interne testperiode gepland vanaf februari

- ...

1. Software

1.2 EPB- Desk

Herinnering :

Lien → <https://www.peb-epb.brussels/EPB-Desk/pages/home.xhtml>

- Een web-platform
- Beheertool
  - Attesten beheren
  - Berichten krijgen
  - Contactgegevens up to date houden (« Profiel »)

- Link naar de invulsoftware
- Link naar webpagina « tools voor erkende professionelen »

EPB VOOR VERWARMING EN KLIMAAT

Dossiers

Software

Tools

Berichten

Nieuwsberichten

Er zijn geen nieuwsberichten beschikbaar.

Software

1.3 Invulsoftware

Herinnering:

Lien → <https://www.peb-epb.brussels/att-frontoffice/pwa/index.html#/home>

- Webtoepassing dat kan met de volgende browsers gebruikt worden:
  - Chrome
  - Firefox
  - Edge

- Multi – support (tablet, smartphone, computer)

- Werkt ook offline (behalve om het attest af te ronden)

Zoeken...		
OPL		Rue Brunard 15, 1090 Jette, maison
PC	002008199	Avenue Charles Woeste 104, 1090 Jette, N+02,
PC	002007686	Rue des Coteaux 157, 1030 Schaerbeek, N+02,

Software: wijzigingen na uw feedback

De software evolueert/wordt verbeterd voortdurend als gevolg van uw feedback aan de softwarehelpdesk:

- Bugs opgelost:
  - Bugs die tot een onjuiste conclusie leiden
  - Bugs bij het verzenden (e-mail, te lange velden, enz,...)

- Meetticket en bijlagen
  - De grootte van bestanden die kunnen worden geüpload, is verhoogd.
  - Automatische verkleining van beelden

- Het verzenden van het attest naar de eigenaar per e-mail maar ook:
  - De meetticketten
  - De bijlagen

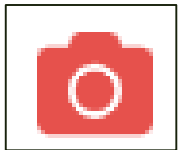
Software: enkele terugkerende vragen

Vraag: De invulsoftware kan offline worden gebruikt, maar in de stookruimte kan ik er niet bij omdat ik een webbrowser gebruik. Hoe kan ik dit doen?

Oplossing: voeg een snelkoppeling toe op uw bureaublad van uw smartphone, tablet of computer

Vraag : Ik kan mijn camera niet aansluiten om een foto te nemen van het meetticket. Hoe moet ik dit doen?

Oplossing : Meestal is de oorzaak een autorisatieprobleem in uw browser. Kijk in de instellingen van uw browser (chrome, firefox, edge) en geef de browser toegang tot de camera op uw toestel

HELP! Waar vind ik info en hulp?

- ✓ Videotutorials
- ✓ Helpdesk software
- ✓ Verscheidene hulpmiddelen zijn in de invulsoftware geïntegreerd

Beschikbaar op de webpagina [Toolbox Professionals EPB-verwarming en -klimaatregeling](#)

EPB Desk en
invulsoftware
voor attesten

Tutorials en
handleiding
software

Helpdesk
Software voor
attesten

Attesten: eisen die verkeerd begrepen worden

Vragen

- Tijdens de EPB-periodieke controle van een verwarmingstoestel, moet de eis van de normen (volgens de EPB-reglementering) van de ventilatie gecontroleerd worden?
  - a) Nee
  - b) Ja, met een opmerking, en dit veroorzaakt geen non-conformiteit**
  - c) Ja en dit veroorzaakt een non-conformiteit
- Tijdens een EPB-periodieke controle, merk ik dat een verwarmingstoestel van type B1 aangesloten is op een individuele schoorsteen. Is het :
  - a) Ok wanneer het toestel geplaatst werd vóór 2019**
  - b) In elk geval verboden
  - c) Enkel verboden wanneer het toestel aangesloten is op een collectieve schoorsteen.
- Tijdens een EPB-periodieke controle zie ik geen TTB sonde (terugslag van de verbrandingsgassen) :
  - a) Ik moet nagaan of de sonde oorspronkelijk wel aanwezig was**
  - b) Het is een oorzaak van non-conformiteit, dus bevel tot stillegging
  - c) Zolang het verwarmingstoestel werkt, is het conform

Attesten: eisen die verkeerd begrepen worden

1) VENTILATIE

Tijdens een EPB-periodieke controle :

- Toestellen van type B of A : Naleving van de minimumcriteria (openingen van min. 50 cm² voor type B toestellen en min. 150 cm² voor type A toestellen)
- Controleer altijd of aan de normen wordt voldaan. Als ze niet worden gerespecteerd, is dat een opmerking, maar **die leidt niet tot non-conformiteit.**

Periodieke EPB-controle		
Inachtneming minimale criteria?	Inachtneming deel "ventilatie" van de normen?	Naleving van de EPB-reglementering voor verwarming
✓	✓	JA
✗	✗	NEE
✓	✗	JA tenzij de periodieke EPB-controle plaatsvindt na de plaatsing van een gasboiler EEN OPMERKING toevoegen *

* de verwarmingsketel kan dan niet conform zijn ten opzichte van andere reglementeringen zoals de reglementering betreffende de milieuvergunningen of het algemeen technisch reglement van de gasdistributeur

Attesten: eisen die verkeerd begrepen worden

2) PLAATSING VAN B1 TOESTELLEN

Opgelet, voor het ogenblik gaat het om :

- Een verbod om een toestel te plaatsen maar niet te gebruiken
- Na 2019
- Op een individuele schoorsteen

Dit verbod geldt niet voor toestellen :

- geplaatst vóór 2019
- of op collectieve schoorstenen

Bijkomende informatie :

- het doel is om een “uittreding van de B1” te initiëren
- Premies toe te kennen

Attesten: eisen die verkeerd begrepen worden

3) VEILIGHEIDSINRICHTINGEN

Deze eis heeft alleen betrekking op de verificatie van de volgende 4 inrichtingen:

- Detectie van terugslag van verbrandingsgassen(TTB)
- Detectie van oververhitting
- Detectie van watertekort
- Detectie van propaan

Zijn ze origineel voorzien op het toestel? Bij twijfel, onderzoek de kenmerken van het model

Visueel defect?

Zo ja : veiligheidseis wordt niet vervuld → Bevel tot stillegging van het toestel

Voor andere veiligheidsproblemen : opmerkingen op het attest + brief aan de eigenaar maar geen non-conformiteit op het attest

THANK YOU

Departement EPB Technische Installaties en PLAGE
Afdeling Energie, lucht, klimaat en duurzame gebouwen
Leefmilieu Brussel

facilitator@leefmilieu.brussels

software_chauffageverwarming@environnement.brussels